

Indiener: college van burgemeester en wethouders

Datum: 3 maart 2015

Portefeuillehouder(s): M.H. Stolk

Portefeuille(s): Sport

Contactpersoon: J.L. van den Dool

Tel.nr.: 8353

E-mailadres: dool.j@woerden.nl

Onderwerp: Aanwijzing exploitatie en beheer gemeentelijke zwembaden als Dienst van algemeen economisch belang (DAEB)

De raad besluit:

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

gelet op de artikelen 14, 106 en 107 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

gelet op het Vrijstellingsbesluit van de Europese Commissie voor diensten van algemeen economisch belang van 20 december 2011 (Pb. EU 2012, L 7/3);

- I. de exploitatie en het beheer van de gemeentelijke zwembaden, te weten het Batensteinbad te Woerden en H2O te Harmelen, aan te wijzen als Dienst van algemeen en economisch belang (DAEB).
- II. WoerdenSport Zwembaden B.V. aan te wijzen als onderneming aan wie de exploitatie en het beheer zoals bedoeld onder 'I' vanaf 1 juli 2015 is opgedragen via een concessie voor diensten voor de duur van 10 jaar.
- III. dat de parameters voor de berekening, de controle en de herziening van de aan WoerdenSport Zwembaden B.V. toegekende compensatie en de bepalingen om eventuele overcompensatie te vermijden en terug te vorderen zijn opgenomen in de Uitvoeringsovereenkomst met bijbehorende bijlagen zoals die in het kader van de concessie voor diensten met WoerdenSport Zwembaden B.V. gesloten is.
- IV. gelet op het bepaalde onder 'I' tot en met 'III' de exploitatie van de gemeentelijke zwembaden te schrappen van de lijst met Diensten van algemeen belang (DAB) in het kader van de Wet markt en overheid zoals die in de vergadering van 29 januari 2015 is vastgesteld (15R.00072, beslispunt 'I.' onder '9.').
- V. dit besluit in werking te laten treden op de dag na de dag van bekendmaking.

Inleiding:

Definitieve overdracht beheer en exploitatie zwembaden aan WoerdenSport

Met de Raadsinformatiebrief van 11 november 2014 (14R.00507) hebben wij u voor het laatst bijgepraat over de stand van zaken omtrent de toekomstplannen voor het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke zwembaden (Batensteinbad te Woerden en Recreatiecentrum H2O te Harmelen). Wij hebben toen aangegeven dat er gelet op de ingediende plannen een reële kans bestaat dat wij het beheer en de exploitatie van de zwembaden per 1 juli 2015 willen overdragen aan het maatschappelijk initiatief WoerdenSport. De afgelopen periode hebben er diverse gesprekken

met WoerdenSport plaatsgevonden, uiteindelijk resulterend in concrete afspraken. Deze afspraken zijn vastgelegd in een huurovereenkomst voor de betreffende accommodaties en een uitvoeringsovereenkomst (met bijlage) waarin de wederzijdse rechten en verplichtingen zijn neergelegd. Een uitgebreidere toelichting op het doorlopen proces en de inhoud van de overeenkomsten treft u in een separate Raadsinformatiebrief aan.

Staatssteun

Op grond van artikel 107 lid 1 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie geldt in beginsel een verbod op staatssteun (een financiële compensatie van een overheidsinstantie aan een onderneming). Verder geldt dat als een overheidsinstantie toch staatssteun wil verlenen, dit vooraf door de Europese Commissie moet worden goedgekeurd, tenzij gebruik kan worden gemaakt van een van de groepsvrijstellingsverordeningen van de Europese Commissie. Een uitgebreide vrijstellingsregeling geldt onder meer als een bepaalde activiteit kan worden aangemerkt als Dienst van algemeen economisch belang (DAEB). Dit zijn diensten die een (decentrale) overheid van algemeen belang acht, maar die door de markt niet op de door de overheid gewenste wijze worden aangeboden, met name omdat ze niet rendabel zijn. Als dergelijke diensten door de overheid aan een onderneming worden opgedragen, mag die overheid, onder strikte voorwaarden, aan de onderneming een (financiële) vergoeding verlenen voor zover het een compensatie is voor het verrichten van de DAEB. De Europese Commissie heeft bepaald onder welke voorwaarden compensaties voor ondernemingen die belast zijn met een DAEB verenigbaar zijn met staatssteunregels. Belangrijke voorwaarde is dat ten aanzien van de activiteit een (openbaar) DAEB-besluit wordt genomen waarin tevens de onderneming wordt aangewezen die verantwoordelijk is voor het beheer van de DAEB.

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving:

Artikel 108 Gemeentewet en artikel 4 van het Vrijstellingsbesluit van de Europese Commissie voor diensten van algemeen economisch belang van 20 december 2011 (Pb. EU 2012, L 7/3).

Beoogd effect:

De compensatie die WoerdenSport op basis van de met WoerdenSport gesloten overeenkomsten ontvangt in de vorm van een jaarlijkse exploitatiesubsidie en een éénmalige startersbijdrage laten voldoen aan de Europese regels op het gebied van staatssteun.

Argumenten:

1. Exploitatie en beheer gemeentelijke zwembaden betreft DAEB

De lidstaten, waaronder lokale en regionale overheden zoals de gemeente, beschikken over een ruime beoordelingsmarge bij het bepalen of een dienst kan worden aangemerkt als DAEB (zie de Mededeling van de Europese Commissie, Diensten van algemeen belang in Europa, 19 januari 2001, Pb. 2001, C 17/4 en de Beschikking van de Europese Commissie 2005/842/EG, overweging 7). Zoals in de 'inleiding' overwogen zijn DAEB diensten die van algemeen belang kunnen worden geacht, maar die door de markt niet op de door de overheid gewenste wijze worden aangeboden, met name omdat ze niet rendabel zijn. Aan deze dienstverlening kunnen dan ook bepaalde vereisten worden gesteld om het publieke belang te waarborgen. Kort gezegd moet het bij DAEB gaan om aanvullingen op de markt. Bij de exploitatie en het beheer van de gemeentelijke zwembaden (Batensteinbad en H2O) gaat het om een aanvulling op de markt. Zonder overheidssteun is kostendekkende exploitatie niet goed mogelijk. Om die reden kan het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke zwembaden worden aangemerkt als DAEB.

2. Aanwijzingsbesluit noodzakelijk om de met WoerdenSport afgesproken financiële compensatie te laten voldoen aan staatssteunregels

Omdat de exploitatie en het beheer van de gemeentelijke zwembaden kunnen worden aangemerkt als DAEB gelden vrijstellingsregelingen op grond waarvan aan de onderneming aan wie de DAEB is opgedragen een financiële compensatie kan worden geboden. Zonder die financiële compensatie is een kostendekkende exploitatie immers niet mogelijk. Ten aanzien van het beheer en exploitatie van de gemeentelijke zwembaden door WoerdenSport geldt dat in de overeenkomsten een jaarlijkse exploitatiesubsidie is opgenomen en een éénmalige startersbijdrage om WoerdenSport te helpen de eerste jaren goed door te komen. In de overeenkomsten is vastgelegd dat deze startersbijdrage na enkele jaren, maar vanaf een vast moment, wordt terugbetaald, omdat op grond van het bedrijfsplan WoerdenSport dan inmiddels zelf voldoende 'vet op de botten' heeft gekweekt. De afgesproken

bedragen voldoen ruimschoots aan de maximum bedragen die op grond van de Europese vrijstellingsregelingen kunnen worden verstrekt. Noodzakelijke bijkomende voorwaarde is echter nog wel dat er een openbaar besluit wordt genomen waarin de lidstaat, in dit geval de gemeente Woerden als lokale overheid, de activiteit die het betreft aanwijst als DAEB en daarbij tevens aangeeft de onderneming die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de activiteit. Zonder dit aanwijsbesluit voldoen de steunmaatregelen niet aan de regels op het gebied van staatssteun. De overige voorwaarden voor geoorloofde staatssteun uit het Vrijstellingsbesluit zijn geborgd in de met WoerdenSport gesloten overeenkomsten, waarvan de belangrijkste zijn de mogelijkheid van controle van het jaarlijkse subsidiebedrag en de mogelijkheid om eventuele overcompensatie ten aanzien van de jaarlijkse exploitatiesubsidie terug te vorderen.

3. Activiteit kan niet zowel DAB als DAEB zijn

Op 29 januari 2015 heeft uw raad in het kader van de Wet markt en overheid diverse (economische) activiteiten van de gemeente Woerden aangewezen als Diensten van algemeen belang (DAB). De Wet markt en overheid betreft echter een ander kader dan het Europese staatssteunrecht en beoogt oneerlijke concurrentie vanuit de overheid tegen te gaan. Ten aanzien van het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke zwembaden zou de Wet markt en overheid alleen een rol spelen als de gemeente Woerden zelf of een overheidsbedrijf (een bedrijf ten aanzien waarvan de gemeente Woerden benoemingsrechten heeft verworven) de exploitatie van de zwembaden op zich zou nemen. Dat is hier niet het geval. Besloten is de exploitatie en het beheer op te dragen aan een private partij. In dat geval speelt alleen het staatssteunrecht een rol. Omdat voor het kunnen toepassen van de staatssteunvrijstellingen een DAEB-besluit noodzakelijk is wordt voorgesteld het eerder genomen DAB-besluit, waarop de exploitatie van de gemeentelijke zwembaden ook genoemd wordt, te wijzigen door deze activiteit van die lijst te schrappen en in de plaats daarvan een DAEB-besluit te nemen.

Kanttekeningen:

N.v.t.

Financiën:

N.v.t.

Uitvoering:

Het raadsbesluit zal openbaar worden gepubliceerd en treedt daarna in werking. Overigens moet de starterssteun aan WoerdenSport op grond van het Vrijstellingsbesluit nog wel gemeld worden aan de Europese Commissie. Daarvoor geldt een termijn van een jaar, derhalve melding voor 1 juli 2016.

Communicatie:

Het besluit zal bekend worden gemaakt op de gebruikelijke wijze.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

14R.00507

Bijlagen:

N.v.t.

De indiener: college van burgemeester en wethouders

De secretaris

De burgemeester

drs. M.H.J. van Kruijsbergen

V.J.H. Molkenboer